

ಓದುವ ಅಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆಸುವ...

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಟಪ

ಘೋಷೋ: ವಚನಶ್ರೀ ಮೊಂಬಳ, ಧ್ವನಿ ಬಳಗ

ಇಲ್ಲಿನ ಕಥೆ - ಕವನಗಳನ್ನು
ನೀವೂ ಓದಿರಿ;
ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಓದಿ ಹೇಳಿರಿ.

ನವೆಂಬರ್ - ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೦೨೪-೨೫

ಪೂರಣ ಯೋಜನೆ

Poorana 2024-25 Project
is Supported by Many
Individual Donors

ಧ್ವನಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ
Dhwani Educational Resource Centre

ಸದಾಶಯ

ಪ್ರೀತಿಯ ಮಕ್ಕಳೇ,

ಓದುವ ಅಭಿರುಚಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಟಪ' ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವರಚಿತ ಕಥೆ - ಕವನಗಳು, ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಅನುವಾದ ಕೂಡ ಇವೆ.

ನಮ್ಮನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಅರಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಟಪವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಲಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸದಾಶಯ.

ಪ್ರತಿ ಕಥೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಆಕರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಓದಲು ಯತ್ನಿಸಿ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸವಿದ ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಸಂತಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಧನ್ಯವಾದಗಳೊಂದಿಗೆ...

- ಧ್ವನಿ ಬಳಗ

ಈ ಸಲದ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ...

ಕಥೆಗಳು :

1. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್
ಅನು: ಗಂಗಾಧರ ಕೆ.ಜಿ. - 34
2. Srinivasa Ramanujan
- www.champak.in - 45

ಲೇಖನ/ಪ್ರಬಂಧಗಳು:

1. ದ್ವಿತೀಯಾರಿ
- ವಸುಧೇಂದ್ರ - 04
2. ಎಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರು
ಸಂಗ್ರಹ: ಗಂಗಾಧರ ಕೆ.ಜಿ. - 23

ಕವನಗಳು:

1. ತಾಯ ಹರಕೆ
- ಶಿಹೊಂ - 21
2. ಮುಗಿಲ ಜೋಗುಳ
- ಎಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ - 32

ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧ

ಮಿಷಿ ಓದಿಗಾಗಿ

ದ್ವಿತೀಯಾರಿ

- ವಸುಧೇಂದ್ರ

ನನ್ನ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನೊಳಗೆ ಬೆಳಗಿನ ವಾಕಿಂಗಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಜಾಗಿಂಗ್ ಟ್ರಾಕನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ತಪ್ಪದೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಹವ್ಯಾಸ. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಡೆಯಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಕೂಲಕಾರ್ಯದ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿಯರು. ವಾಕಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಜಗತ್ತಿನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಆವೇಶದಿಂದ

ವರಾತ ನಾಡು ತ್ತಾರೆ . ನಾಡಿನ
 ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು, ಆಟಗಾರರನ್ನು, ಸಿನಿಮಾ
 ನಟರನ್ನು, ಲೇಖಕರನ್ನು ಹೀನಾಯಮಾನವಾಗಿ
 ಉಗಿಯುವುದು ಅವರ ಪ್ರಿಯ ಹವ್ಯಾಸ.

ಮೊನ್ನೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ವಾಕಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಅವರ
 ಭಾಷಣ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು.
 ವಿಶ್ವಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಬಾಂಗ್ಲಾ ಜೊತೆಗೆ ಸೋತ ನಮ್ಮ
 ಆಟಗಾರರಿಗಿಂತಲೂ ತಮ್ಮ ಆರು ವರ್ಷದ
 ಮೊಮ್ಮಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಡುತ್ತಾನೆಂದರು,
 ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರಸ್ತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮುಳ್ಳು
 ಹಂದಿಯ ಮೈಯೇ ನುಣ್ಣಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರು,
 ಬುಷ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲೇರ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ರಾವಣ-
 ಕುಂಭಕರ್ಣರ ಮತ್ತೊಂದು ಅವತಾರವೆಂದು
 ಜರಿದರು. ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಅವರ
 ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ, ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ
 ವನೆಯವರು ನಿಂದೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಿ
 ಎದ್ದುಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತಾ
 ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡ

ಶೂನ ಲೇಸ್ ಬಿಚ್ಚಿದ್ದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮೊದಲೇ ಸ್ಥೂಲಕಾಯ. ಎಲ್ಲಿ ಎಡವಿಕೊಂಡು ಬೀಳುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಹೆದರಿ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಅರ್ಥಕ್ಕೇ ತುಂಡರಿಸಿ. ಲೇಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದೆ. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಂಚುಗಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ. ಹಾಗೇ ಬಗ್ಗಿದರು. ಅಷ್ಟೇ! “ಪುರ್...” ಎಂದು ಅವರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮೀರಿ ಸದ್ದು ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. “ಕುಯಿಕ್...” ಎಂದು ಸದ್ದು ಮಾಡಿ ನಕ್ಕು, ನಂತರ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಿಬಿಟ್ಟೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ “ಕುಯಿಕ್...” ಕೇಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ನಂತರ ವಾಕಿಂಗ್‌ಲಾ ಮೌನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ “ಈ ಸೂಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಾಗೆ ಸಿಗೋ ಕಾಳು- ಕಡಿ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಕೋದಕ್ಕೂ ಲಾಯಕ್ಕಲ್ಲ ನೋಡಿ...” ಎಂದು ಉಗಿದರು. “ಹೌದು” ಎಂದು ಎದುರಾಡದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ.

ಅಣಿಮಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ಅಂತದ್ದು. ಪುಟ್ಟ

ಇರಾವೆ, ಬೆಟ್ಟದಂತಹ ಆನೆಯು ಸದ್ದಡಗಿಸುತ್ತದಲ್ಲವೆ? ಅಂತಹದ್ದು. ಹಾಗಂತ ಅಪಾನವಾಯುವನ್ನು ನೀವು ಮನುಷ್ಯರ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೆಂದು ದುಡುಕಿನ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಶಕ್ತಿಯೂ ಹೌದು. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಲು ಹೂಸಿನ ಹನುಮಕ್ಕನನ್ನು ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ವಾತು. ಸೂಗಂ ಬೀದಿಯ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಜಗುಲಿಯ ಮನೆಯೇ ಹೂಸಿನ ಹನುಮಕ್ಕನದ್ದು. ನಾಲ್ಕು ಕರಿಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಕೂಡುವ ವಿಶಾಲ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಈ ಹನುಮಕ್ಕ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬರುವವರ ವಿಬರಿಲ್ಲದಂತೆ ತೊಡೆಯೆತ್ತಿ ಹೂಸು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳಾದ ಕಾರಣ ಆಕೆಗೆ ಜನರು ಹೂಸಿನ ಹನುಮಕ್ಕನೆಂದು ವಿಶೇಷಣವನ್ನು

ಹಚ್ಚಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕೆಯ ಈ ಅಸಹ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಬೇಸತ್ತ ಆಕೆಯ ಮಗ “ನಿನ್ನ ಹೂಸಿನ ಸದ್ದು ಕೇಳಿ ಮಂಜಣ್ಣ ನಕ್ಕೊಂತಾ ಹೋದ ನೋಡು... ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲೇನವಯ್ಯಾ...” ಎಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ, “ಆ ಮುಂಡೆಗಂಡ ನನ್ನನ್ನೇನು ನೋಡಿ ನಗ್ತಾನೋ... ಅವನು ಮೊದಲನೆ ಹೂಸು ಬಿಟ್ಟು, ಆ ಸದ್ದಿಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಹೋ ಅಂತ ಅಳಬೇಕಾದ್ರೆ ಅವನ್ನ ಎದೆಗೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದಾಕಿನೇ ನಾನು...” ಎಂದು ಗತವೈಭವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಮಂಜಣ್ಣನನ್ನು ಒಂದು ಕೂಸು-ಕುನ್ನಿಯೆಂಬಂತೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರಿದಳು.

ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮಮ್ಮ ಈಕೆಯ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ “ಅಲ್ಲ ಹನುಮಕ್ಕ, ಹೆಂಗಸಾಗಿ ನೀನು ಹಿಂಗೆ ಹೂಸು ಬಿಡಬೋದಾ...” ಎಂಬ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯದ ನಾಜೂಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. ಹನುಮಕ್ಕ ಅಂತಹ ಮರ್ಮಘಾತಕ ಮಾತಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಾಳೆಯೆ? “ತಗಾಳವ್ವ...

ನಾಳೆಯಿಂದ ಅರಿಷಿಣ-ಕುಂಕುಮ ಬಿಡ್ಡೀನಿ...
ನೀನು ಗರತಿ ಗಂಗಮ್ಮ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು
ಹೋಗುವಂತಿ” ಎಂದಳು. ಅಮ್ಮ ಚೇಳು
ಕುಟುಕಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ತೆಪ್ಪಗಾದಳು. ಮತ್ತೆಂದೂ
ಆಕೆಯ ಹೂಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಣಕಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಸಲ ಮಂಜಣ್ಣ ಬುಟ್ಟಿ
ತುಂಬಾ ಎಳೆಯ ಬದನೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು
ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ವಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ
ಈಕೆಯ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದ.
ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಕುಳಿತಿದ್ದ
ಹನುಮಕ್ಕ ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ಬೆಲೆ ಕೇಳಿದಳು.
ಅವನೊಂದು ದರ ಹೇಳಿದ. ಈಕೆ ಅದರ ಕಾಲು
ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದಳು. ಮಂಜಣ್ಣಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು.
“ಹನುಮಕ್ಕ, ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ಜಗುಲಿ ಮ್ಯಾಗೆ
ಕುಂತುಗೊಂಡು ಹೂಸು ಬಿಡು. ವ್ಯಾಪಾರ
ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಡ” ಎಂದು ಬುದ್ಧಿ
ಹೇಳಿದ. ಹನುಮಕ್ಕಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. “ಲೋ
ಮುಂಡೆಗಂಡ, ಗಿಟ್ಟಿದ್ದೆ ಕೊಡು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ

ಬಿಡು. ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನ ಹೂಸಿನ ತಂಟೆಗೆ ಬರಬೇಡ. ಇಡೀ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆನಾಗೆ ಯಾರೂ ನನ್ನ ಹೂಸು ಬಿಡೋ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿ ಇಲ್ಲ, ತಿಳ್ಕೊ...” ಎಂದು ಎದೆ ತಟ್ಟಿ ಹೇಳಿದಳು. ಮಂಜಣ್ಣ “ಅದೇನು ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಯೋ, ನೋಡೇ ಬಿಡಾಣ. ತೋರಿಸು...” ಅಂದ. “ಪುಗಸಟ್ಟೆ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಂಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಹೂಸು ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಬದನೆಕಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಪ್ಪಿಗೊಂತೀಯಾ?” ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕಿದಳು. ಮಂಜಣ್ಣ ಸವಾಲಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೊಂಡ.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಂದಿ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸವಾಲಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಗೊಂಡು ಗುಂಪುಗೂಡಿದರು. ಹನುಮಕ್ಕ ತಾನೇ ಕೂಗು ಹಾಕಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಕರೆದಳು. ಪಂದ್ಯ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಬಲಗಡೆಯ ತೊಡೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಅನಾಯಾಸದಿಂದ “ಪುರ್...” ಎಂದಳು, ಮಂಜಣ್ಣ ಒಂದು ಬದನೆಕಾಯಿಯನ್ನು

ಪುಟ್ಟಿಯಿಂದೆತ್ತಿ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ಅವನು ಕೈಯಿನ್ನೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ “ಪುರ್...” ಎಂದಳು. ಇನ್ನೊಂದು ಬದನೆಕಾಯಿ ಖಾಲಿ. ಮೂರನೆಯದನ್ನು ಎಡ ತೊಡೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಜನರೆಲ್ಲಾ ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾಗಿ ಮೂಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಪಂದ್ಯ ವೀಕ್ಷಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. “ಹತ್ತು.... ಹದಿನೈದು... ಇಪ್ಪತ್ತು... ಮೂವತ್ತಾರು... ಐವತ್ತು...”

ಜನರೆಲ್ಲಾ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. “ಹೊಡಿ ಹನುಮಕ್ಕ... ಭಪರೆ ಹನುಮಕ್ಕ...” ಎಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಹರೆಯದ ಹುಡುಗರು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಎಂದರೆ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಬದನೆಕಾಯಿ ಉಳಿದವು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಪಟಾಕಿ ತರಲು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆರಡು ಬದನೆಕಾಯಿ ಹೋದವು. “ಪುರ್... ಪುರ್... ಪುರ್...” ಸುಗ್ಗಿ ಕೊಯಿಲು

ಕುಯಿದಂತೆ ಸದ್ಗು ನಿರಂತರವಾಗಿ
 ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು
 ಬದನೆಕಾಯಿ ಉಳಿಯಿತು. ಜನರೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಂತ
 ಆತಂಕದಿಂದ ಉಸಿರು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು.
 ಹನುಮಕ್ಕ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ
 ವೀಕ್ಷಿಸಿ, ಎರಡೂ ಅಂಗೈಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೂರಿ
 ಇಡೀ ಪೃಷ್ಠವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಆಟಂಬಾಂಬ್
 ಸಿಡಿಸಿದಂತೆ ಸದ್ಗು ಮಾಡಿದಳು. ಅಂಬಕ್ಕೆ
 ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕೂಸು ಆ ಸದ್ಗಿಗೆ
 ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಕಿರುಚಿ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿತು.
 ಮಕ್ಕಳು ಪಟಾಕಿ ಸಿಡಿಸಿದರು. ಚಪ್ಪಾಳೆ ಸದ್ಗು
 ನಭಕ್ಕೆ ಕೇಳುವಂತೆ ತಟ್ಟಿದರು. ಮಂಜಣ್ಣ ಉಳಿದ
 ಒಂದೇ ಒಂದು ಬದನೆಕಾಯಿಯನ್ನು
 ಹನುಮಕ್ಕನ ಮುಂದಿಟ್ಟು “ದೊಡ್ಡಾಕಿ
 ಇದ್ದೀಯವ್ವಾ...” ಎಂದು ಸಾಕ್ಷತ್
 ದುರ್ಗಮ್ಮನನ್ನು ನೋಡಿದಂತೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈ
 ಮುಗಿದು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದ. ಹನುಮಕ್ಕ ಖಾಲಿ
 ಪುಟ್ಟಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಅವನ ತಲೆಗೆ ಕುಟ್ಟಿ ಆಶೀರ್ವಾದ
 ಮಾಡಿದಳು. ಜನರೆಲ್ಲಾ “ಹೂಸಿನ ಹನುಮಕ್ಕಗೆ

ಜೈ...” ಎಂದು ಜಯಘೋಷ ಕೂಗಿದರು. ಒಂದಿಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರು ಹನುಮಕ್ಕಗೆ ಓಕುಳಿಯ ಆರತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಹನುಮಕ್ಕೆ ಗೆದ್ದ ಬದನೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿದಳು.

*

ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕತೆಗಾರ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಣವೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಕತೆಗಾರ್ತಿ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದ್ದಳು. ಮೂರು ಲೋಕವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಬಂದಂತಹ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಳು. ಸಮಾರಂಭ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಹೋಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. “ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕತೆ ಹೇಗೆ ಮೂಡುತ್ತೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಕ್ಷಣ ಭಯಂಕರ ಮೌನ ವಹಿಸಿದಳು. ನಂತರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಎತ್ತಲೋ ನೆಟ್ಟು “ನನ್ನ ಒಳಾ...ಗಿನಿಂದ ಬರ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಅದು ನನ್ನೊಳಗೆ ಅಂಕುರಗೊಳ್ಳುತ್ತೋ ನಂಗೇ

ಗೊತ್ತಾಗಲ್ಲ. ಕಾಲ ಸರಿದಂತೆ ಅದರ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮೀರಿ ಹೊರ ಬರುತ್ತೆ” ಎಂದಳು. “ಕಿಸಕ್...” ಎಂದು ನಕ್ಕು. ಗಲಿಬಿಲಿಯಾದಳು. “ಅದ್ಯಾಕೆ ನಗ್ತೀರ?” ಎಂದು ಜಬರಿಸಿದಳು. “ಸಾರಿ ಮೇಡಂ, ನಮಗೆ ಅದೇ ತರಹ ಬೇರೆ ಏನೋ ಬರ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಧರ್ಮದೇಟುಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆಂದು ಹೆದರಿ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದೆ.

*

ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಾದ ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು “ದ್ವಿತೀಯಾರಿ” ಎಂದು ಅಪಾನವಾಯುವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಹೂಸು, ಸಂಖ್ಯೆ ಎರಡರ ವೈರಿ. ನಾವು ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಾಗ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವಷ್ಟು ಬಿಡಬಹುದು, ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಮೂರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿದ್ದಾಗಲೂ ಅವರಿವರ ಮೇಲೆ ಅನುಮಾನ ಬರುವಂತೆ ಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ

ಬಿಡುವ ಮೂರ್ಖತನವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.
 ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ
 “ದ್ವಿತೀಯಾರಿ” ಎಂಬ ಅನ್ವರ್ಥಕ ನಾಮ.

ಕೊಮ್ಮಣ್ಣನ ಮಗ ಸಿದ್ಧರಾಜು ಮಾತ್ರ
 ಅವರ ಈ ನಾವುಕರಣ ಸುಳ್ಳೆಂದು
 ನಿರೂಪಿಸಿದ. ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
 ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು
 ಕರೆದುಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಪತ್ನೀ
 ಸಮೇತ ಕಾಶವ್ವಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ.
 “ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡೀರೇನಪ್ಪ?”
 ಎಂದು ಕಾಶವ್ವ ಕುಶಲ ವಿಚಾರಿಸಿದಳು.
 ಹೂಂನಜ್ಜಿ. ಒಬ್ಬರ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬರು ಸಂಕೋಚ
 ಇಲ್ಲದಂಗೆ ಹೂಸು ಬಿಡುವಷ್ಟು
 ಹೊಂದಿಕೊಂಡೀವಿ” ಎಂದು ಸಂಕೋಚ ಬಿಟ್ಟು
 ಹೇಳಿದ. ಕಾಶವ್ವ ಅವನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ
 “ಖೋ...ಖೋ...ಖೋ...” ಎಂದು ಬಾಯಿ
 ತುಂಬ ನಕ್ಕಳು. “ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಹಿಂಗೇ
 ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಇರ್ರಪ್ಪ” ಎಂದು

ಮನಃಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದಳು.

ಗೋಪಣ್ಣ ಇದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. “ಬೊಗಳೋ ಹೂಸು ನಾರಲ್ಲ, ನಾರೋ ಹೂಸು ಬೊಗಳಲ್ಲ” ಅಂತ. ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಎಲ್ಲಾ ಗಾದೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಗೋಪಣ್ಣನ ಈ ಹೊಸ ಗಾದೆ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಭರ್ಜರಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿ ಬರುವ ಹೂಸಿಗಿಂತಲೂ, ಬೇಲಿಯಲಿ ಹಾವು ಸರಿದಂತೆ ಬರುವದೇ ತುಂಬಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ.

*

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪುಟ್ಟ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ತಕ್ಷಣ “ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್...” ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಮೊದಲ ಸಲ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನನಗೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ತಿಳಿದಿತ್ತಾದರೂ,

ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೋಟೆಲನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರೂಮನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ-ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ತನಕ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹೋಟೆಲಿನ ಒಡತಿಗೆ ಭಾರತೀಯರೆಂದರೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಅಸಡ್ಡೆಯಿತ್ತು. ನಾನು ಯಾವುದೋ ಗತಿಗೆಟ್ಟ ದೇಶದವನೆಂದೂ, ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಲು ಬಂದಂತೆ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀನೆಂದು ಅರ್ಥಬರುವಂತೆ ನನಗೆ ಕೇಳುವಂತೆ ಗೊಣಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನು ಮನೆಯಿಂದ ಒಯ್ದಿದ್ದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಚಟ್ನಿಪುಡಿ, ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಗೊಜ್ಜು ತಿನ್ನುವಾಗ ಅದರ ವಾಸನೆ-ಬಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರ ಕಡೆ ನೋಡಿ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ರಾತ್ರಿಯ ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಅವರ ಸಪ್ಪೆಯ ಅಡಿಗೆ ನನಗೆ

ಸೇರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ
 ಬಾಟಲಿಯನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ತಿನ್ನುವಾಗ
 ಖಾರ ಗಂಟಲಿಗೆ ಹತ್ತಿತು. ಕೆಮ್ಮಲಾರಂಭಿಸಿದೆ.
 ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಒಡತಿಗೆ ನೀರು ಬೇಕೆಂದು
 ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅವಳು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಳು.
 ಗಟಗಟನೆ ಕುಡಿದೆ. ಕೆಮ್ಮು ನಿಂತಿತು. ಒಡತಿ
 ಅಲ್ಲಿಯೇ ಟೇಬಲಿನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು.
 ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ನನಗೆ
 ಯಾಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗದೆ “ಏನು?” ಎಂದು
 ಕೇಳಿದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. “ಮ್ಯಾನರ್ಸ್
 ಕಲಿತುಕೋ... ಮ್ಯಾನರ್ಸ್... ಇಷ್ಟು ಸಹಾಯ
 ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಕೂಡಾ ಹೇಳದ
 ನೀನು ಅದ್ಯಾವ ಕೆಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ
 ಬಂದವನೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು
 ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಇತರರಿಗೂ
 ಕೇಳುವಂತೆ ಜರಿದಳು. ಆಗಲೇ ನನಗೆ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್
 ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು. ಅವಳ
 ಬೈಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಗಿ
 ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂತು. ಅರ್ಧ ಊಟಕ್ಕೇ ಎದ್ದು

ಹೋದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಆ
 ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರಬೇಕಾಯ್ತು.
 ಅಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ದಿನವೂ ಆ ಒಡತಿ ಏನೋ ನೆಪ
 ತೆಗೆದು ನನ್ನನ್ನೂ ನನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ
 ಅವಹೇಳನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೊನೆಗೆ
 ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ
 ಹೋಟೆಲನ್ನು ಬಿಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಕೊನೆಯ
 ದಿನ ಕೌಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಒಡತಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ
 ಕೊಟ್ಟಳು. ನನ್ನ ವಾಲೆಟ್ ಸೂಟ್‌ಕೇಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದೆ.
 ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು, ಹಣವನ್ನು ಎಣಿಸಿ
 ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಯಾಕೋ ಅವಳು
 ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. “ಎನಿ ಪ್ರಾಬಂ?” ಎಂದು
 ಕೇಳಿದೆ. “ಏನಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೊಸರಿಕೊಂಡು
 ಅವಸರ ಮಾಡಿದಳು. ಮರೆಯದೆ ಅವಳಿಗೆ
 ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಹೇಳಿ ಹೊರಬಂದೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ
 ಕುಳಿತ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಹಿ
 ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ಮತ್ತೆ
 ಹೋಟೆಲಿನೊಳಗೆ ಓಡಿ ಹೋದೆ.

ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಿದ್ದೇ ವಾಸನೆ ಗಪ್ಪೆಂದು ಮೂಗಿಗೆ ಬಡಿಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮುಂಚೆ ಅವಳು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ ಅವಸರಪಡಿಸಿದ್ದೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ನಾನು ಹೊರ ಬಂದಿದ್ದೇ ಕೆಟ್ಟ ಹೂಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಗುರಾಗಿದ್ದಳು. ನಾನು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಒಳ ನುಗ್ಗಿದ್ದು, ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿದ್ದೂ ಕಂಡು ಅವಳ ಮುಖ ಹುಳುಗಾಯ್ತು. ನಾನು ಏನೂ ಗಮನಿಸದವನಂತೆ ಅವಳ ಸಹಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದೆ. ಹಾಕಿದಳು. ವಾಪಾಸಾಗುವಾಗ “ನಾನು ಹೂಸು ಬಿಟ್ಟರೂ ಇಷ್ಟೇ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಹೊಡಿತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಾಗೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲು-ಕೀಳಿಲ್ಲ ನೋಡು...” ಎಂದು ನಕ್ಕು ಹೊರಬಂದೆ. *

ಆಕರ: ರಕ್ಷಕ ಅನಾಥ

ಪ್ರಕಾಶನ: ಛಂದ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮನ ಮಂಥನ

‘ದ್ವಿತೀಯಾರಿ’ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಯಾವುದು? ಯಾಕೆ?

ಕವನ

ಮಿಷಿ ಓದಿಗಾಗಿ

ತಾಯಿ ಹರಕೆ

- ಶಿಹೊಂ

ಬಾಳು ಕಂದ ಬಾಳು
ಈ ಬಾಳ ಭಾಳ ಚಂದ
ಬಾಳು ಅದನು ಅಂದದಿಂದ
ತುಂಬುವುದು ತುಂಬ ಆನಂದ

ನಂದು ಅಲ್ಲ, ನಿಂದು ಅಲ್ಲ
ಅವನದಲ್ಲ, ಅವಳದಲ್ಲ
ನಾನು ನೀನು ಅವನು ಅವಳು
ಇವನು ಇವಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ
ಇರುವವೆಂದುಕೊಂಡರೆ
ಬಾಳು ಹೋಳು ಹೋಳು
ಬಾಳ ತುಂಬ ಬರೀ ಗೋಳು

ನಿನ್ನ ಶಿರವು ಒಂದು ಜೀವಗನ್ನಡಿ
ಪ್ರತಿಫಲಿಸಲಿ ಅದು ವಿಶ್ವನುಡಿ
ಅಂಜಬೇಡ, ಅದನೇ ನಿತ್ಯ ನುಡಿ
ಎಳೆಯಬೇಡ ಅದರ ಸುತ್ತ ಗಡಿ

ಬೆಳಕ ಕಂಡು ಬೆಳಕನ್ನುಂಡು
ಬೆಳಕ ಹಾದಿ ಹಿಡಿ
ಬಾಳ ತುಂಬ ಬೆಳದಿಂಗಳನೆ ಪಡಿ
ಹಂಗಿನೂಟ ಉಣ್ಣಬೇಡ
ನಿನ್ನ ಹಾದಿ ನೀನು ಹಿಡಿ

ಇರುವುದೊಂದೇ ಬಾಳು ಎಲ್ಲ
ಬೇರೆಬೇರೆಯಲ್ಲ ಬೇವುಬೆಲ್ಲ
ಬಾಳು ಕಂದ ಬಾಳು
ಈ ಬಾಳು ಭಾಳ ಚಂದ

ಲೇಖನ

ಪೂರಕ
ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ
ಕನ್ನಡ
ಸಾಹಿತ್ಯ
ಮಂತ್ರಿ

ಎಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರು

ಸಂಗ್ರಹ: ಗಂಗಾಧರ ಕೆ.ಜಿ.

‘ಅನುಭವದ ಶಾಲೆಯಲಿ ಹಾಜರಾತಿಯು
ಹಾಕಿಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಾರದಯ್ಯ,
ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ಕನಕಕ್ಕೆ ಅನುಭವವೇ
ಒರೆಗಲ್ಲು ಕಾಣಿರಯ್ಯ,
ಹೊತ್ತಿಗೆಯ ಓದಿನ ವಜ್ರಕೆ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಸಾಣೆ
ಕಾಣಿರಯ್ಯ,
ಓಜರ ಬೋಧನೆಯ ಮುತ್ತಿಗೆ ಸ್ವವಿಚಾರ
ಪರಾಮರ್ಶನೆ ಕುಂದಣ ಕಾಣಿರಯ್ಯ,
ಇಂತಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ ಓದು ಸರ್ಕಸ್ಸಿನ ಆಟವಯ್ಯ
ಸದಾಶಿವಗುರು.’

– ಡಾ. ಎಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ

ಎಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ
 ಎಂದೊಡನೆ ನಮಗೆ ಥಟ್ಟನೆ ನೆನಪಾಗುವುದು
 'ತಿಳಿಮುಗಿಲ ತೊಟ್ಟಿಲಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಚಂದಿರನ
 ಗಾಳಿ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ ತೂಗುತ್ತಿತ್ತು...
 ಭಾವಗೀತೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಅಷ್ಟೇ
 ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಗೀತೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಕರೆ ಕೇಳಿ
 ಆತ್ಮನ ಮೊರೆ ಕೇಳಿ ನೀ ಬಂದು ನಿಂದಿಲ್ಲಿ ದೀಪ
 ಹಚ್ಚ...' ಇವೆರಡರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೇನೋ
 ಕನ್ನಡದ ಸುಗಮಸಂಗೀತಗಾರರೇ ಕಾರಣ ನಿಜ;
 ಆದರೆ, ಎಸ್.ವಿ.ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರೆಂದರೆ ಈ
 ಎರಡು ಭಾವಗೀತೆಗಳು ಎಂದಷ್ಟೇ
 ಯಾರಾದರೂ ಅಂದುಕೊಂಡರೆ ಅಂಥವರು
 ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಗರದಲ್ಲೊಂದು
 ಹಿಮಬಂಡೆಯ ತುದಿಯನ್ನು (ಟಿಪ್ ಆಫ್ ದಿ
 ಐಸ್‌ಬರ್ಗ್) ಒಂದರ್ಥ ಇಂಚನ್ನಷ್ಟೇ
 ನೋಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥ. ಅಷ್ಟು ಆಳವೂ
 ಅಗಲವೂ ಇದೆ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರೆಂಬ
 ಅಕ್ಷರಸಾಗರ. ಜನ್ಮವೆಲ್ಲ ಕಳೆದರೂ ಹೀರಿ
 ಮುಗಿಸಲಾರೆವು ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾರ.

ಎಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ
 ಪರಿಚಯ: ಫೆಬ್ರವರಿ 8ರಂದು 1914ರ
 ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನನ.
 ತಂದೆ ಸದಾಶಿವರಾಯರು, ತಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ.
 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ
 ತೂದೂರುಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ
 ಕೃಷ್ಣನ ವೇಷ ಹಾಕಿ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ
 ಅಭಿನಯಿಸಿದ್ದರು. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ
 ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಓದು. ಕಮಕೋಡು ನರಸಿಂಹ
 ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಇವರ ಗುರುಗಳು.
 ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಓದಿದ್ದು
 ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ (ಬಿ.ಎ.
 ಆನರ್ಸ್) ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, ಆಗ ಜಿ.
 ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಸಹಪಾಠಿ. ಬಿಎಂಶ್ರೀ
 ಮತ್ತು ಟಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣಯ್ಯ ಹಿರಿಯ
 ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ
 ತೀನಂಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಡಿ.ಎಲ್.
 ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಗುರುಗಳು.
 ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ. ಮೈಸೂರು

ಯುವರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ತುಮಕೂರು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೂ ದುಡಿದು ಮತ್ತೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ, ತದನಂತರ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿರ್ದೇಶಕತ್ವ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ, ಅದೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾಗಿ ಅದರ ಸಮಗ್ರ ವಿಕಾಸದ ಶಿಲ್ಪಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಿವೃತ್ತಿಯ ಬಳಿಕವೂ ಯುಜಿಸಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ, ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಕವನ ಬರೆಯುವ ಹುಚ್ಚು, ಅಂದಿನ ಸುಬೋಧ, ಕಲಾ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರೀ ಮುಂತಾದವರಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.

1940ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕಂಡ ಕವನಸಂಕಲನ 'ರಾಗಿಣಿ' ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಕಾವ್ಯಕೃತಿ. ಗಗನಚುಕ್ಕೆ, ಸಂಜೆಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸುರಗಿ ಮುಂತಾದ 11 ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು;

ಇಂದ್ರಚಾಪ, ಚಿತ್ರಕಥೆ, ತುಂಬೆಹೂ ಮುಕ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳು; ಉಪ್ಪುಕಡಲು, ಪಾಮರ, ಉಂಬರ ವಚನಸಂಕಲನಗಳು; ಸೀಳುನೋಟ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಭಾವಗೀತೆ ಮುಂತಾದ ವಿಮರ್ಶಾ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಹಾಸ್ಯ ಮುಕ್ತಕಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯದ ಹೊನಲು, ಕಾಳಿದಾಸ, ಹರ್ಷ, ಭಾಸ, ಭರ್ತೃಹರಿ, ಅವರು, ಅಶ್ವಘೋಷ, ಜಯದೇವ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿವರೇಣ್ಯರ ಸಮಗ್ರ ಕೃತಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ.

ಬಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಹಲವಾರು: 'ಚಂದ್ರವೀಧಿ'ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಬಹುಮಾನ, 'ಕನ್ನಡ' ಕಾಳಿದಾಸ ಮಹಾಸಂಪುಟ'ಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಗೌರವ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ,

ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬವಿಲ್ಲದವರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್, 'ಪೂರ್ಣಕುಂಭ' ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥ. 2000 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 27ರಂದು ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪಾದ ಸೇರಿದರು.'

ಮೇಲಿನ ಪರಿಚಯವನ್ನಷ್ಟೇ ಓದಿದರೆ "ಓಹೋ! ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರೆಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಕವನ-ಕಥೆ ಅಂತೆಲ್ಲ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಆರಾವಾಗಿದ್ದವರು, ಜುಬ್ಬಾಧಾರಿಯಾಗಿ ಹೆಗಲಿಗೊಂದು ಚೀಲ ಜೋತಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು, ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನೂ ಬಾಚಿಕೊಂಡವರು, ಅಕ್ಷರಶಃ ತಿಳಿಮುಗಿಲ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಚಂದಿರನಂತೆ ನವಮೇಘಗಳ ('ಕ್ಲೌಡ್ ನೈನ್') ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದವರಿರಬಹುದು..." ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಅಂದುಕೊಂಡಾರು. ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು ಆ ಚಂದಿರನಿಗಿದ್ದ

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯ ಗಾಢಾಂಧಕಾರದ ಮುಖ!
 ಅವರ ಆಪ್ತಶಿಷ್ಯರು, ಆತ್ಮೀಯ ಬಂಧುಮಿತ್ರರು
 ಹಾಗೂ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಓದುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ
 ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ ನೋವುಗಳು ಗೊತ್ತು.
 ಉಳಿದಂತೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅವರು ಹಂಚಿದ್ದು
 ನಲಿವನ್ನು, ನಗುವನ್ನು, ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತರಿಗೆ
 ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಷ್ಟೇ. ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್ನನ ಹಾಗೆ.

ನನ್ನ ಓದುಗಮಿತ್ರರೂ ಹಿರಿಯ
 ಹಿತೈಷಿಯರೂ ಆಗಿರುವ ವೈಸೂರಿನ
 ರಾಘವೇಂದ್ರ ಭಟ್ಟ ಅವರು ಪರಮೇಶ್ವರ
 ಭಟ್ಟರನ್ನು ಪುಣ್ಯಜೀವಿ ಎಂದು ಅನುದಿನವೂ
 ನೆನೆಯುವವರು. 'ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
 ನಮಗೆ ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗ ಪರಮೇಶ್ವರ
 ಭಟ್ಟರು ತನ್ನ ಕಿರಿಯ ಮಗ - ಸುಮಾರು
 ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷದ - ಪ್ರಕಾಶನನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ
 ಕರೆತಂದು ತಾವು ಪಾಠ ಮಾಡುವ ಪ್ಲಾಟ್
 ಫಾರಮ್‌ನ ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ
 ಕೂರಿಸಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು

ಅಪ್ಪನನ್ನೂ ನಮ್ಮನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತ
 ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಭಟ್ಟರು
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನದ್ದೇಶಿಸಿ ನೋಡಿರೋ,
 ನೀವೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ವರ್ಷ ಓದಿ ಏನೆಲ್ಲಾ
 ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ; ಇವನು
 ನೋಡಿ ಈ ವಯಸ್ಸಿಗೇ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ! ಎನ್ನುವರು.
 ನೋವನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡು ನಗುವುದೆಂದರೆ
 ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ರಾಘವೇಂದ್ರ ಭಟ್ಟರು
 ಒಮ್ಮೆ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಪುಟ್ಟ ಮಗುವನ್ನೇಕೆ
 ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರು ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು
 ಬರುತ್ತಿದ್ದರು? ಬೇರೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಭಟ್ಟರ
 ಹಿರಿಯ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳೇನೋ ಶಾಲೆಗೆ
 ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕಿರಿಯ ಮಗುವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ
 ಒಬ್ಬನನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಡದಿ ಅಣ್ಣನ
 ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಇದೇ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಪರಮೇಶ್ವರ
 ಭಟ್ಟರ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯ ಗಣೇಶ ರಾವ್ ಕುತ್ಯಾಡಿ
 ಅವರು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ಕನ್ನಡ ಮೇಜರ್

ತಗೊಂಡವರಿಗೆ ಭಟ್ಟರು ಭರ್ತ್ಸುಹರಿಯ ವೈರಾಗ್ಯಶತಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಟ್ಟರ ಮಗು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಅಪ್ಪನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳು ಮಗೂ, ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೇ ತಮಾಷೆಯ ಪದ್ಯಗಳು ಬರಲಿಕ್ಕಿವೆ ಎಂದು ಭಟ್ಟರು ಮಗುವನ್ನು ಸಮಾಧಾನಿಸುವರು. ಒಂದು ದಿನ ದುಃಖದ ಕಟ್ಟೆಯೊಡೆದು, ಅಯ್ಯೋ ಈ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ವೈರಾಗ್ಯಶತಕ ಕೇಳುತ್ತ ಕೂರಬೇಕಾಯ್ತಲ್ಲ ಎಂದು ಭಟ್ಟರು ಕಣ್ಣೀರುಗರೆದರು. ಸದಾ ನಗು ವಿನೋದಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ ನೀರವ ಮೌನ. ಎಲ್ಲರೂ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. *

ಕೃಪೆ: ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆ

- ಶ್ರೀವತ್ಸ ಜೋಶಿ

ಮನ ಮಂಥನ

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ವಿ.ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ಅವರ
ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಲುಕು ಹಾಕು.

ಪೂರ್ಣ ಲೇಖನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಲಿಂಕ್ ಬಳಸಿ.

<https://epaper.vishwavani.news/bng/e/bng/16-10-2022/6>

ಕವನ

ಪೂರಕ
ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ
ಕನ್ನಡ
'ಹೇಮಂತ'

ಮುಗಿಲ ಜೋಗುಳ

— ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ

ತಿಳಿಮುಗಿಲ ತೊಟ್ಟಿಲಲಿ
ಮಲಗಿದ್ದ ಚಂದಿರನ
ಗಾಳಿ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ
ತೂಗುತ್ತಿತ್ತು||

ಗರಿ ಮುದುರಿ ಮಲಗಿದ್ದ
ಹಕ್ಕಿಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ
ಇರುಳು ಹೊಂಗನಸೂಡಿ
ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು ||

ಮುಗುಳಿರುವ ಹೊದರಿನಲಿ
ನರುಗಂಪಿನುದರದಲಿ
ಜೇನುಗನಸಿನ ಹಾಡು
ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು ||

ತುಂಬುನೀರಿನ ಹೊಳೆಯೊಳ
ಅಂಬಿಗನ ಕಿರುದೋಣಿ
ಪ್ರಸ್ಥಾನಗೀತೆಯನು
ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು||

ಬರುವ ಮುಂದಿನ ದಿನದ
ನವನವೋದಯಕಾಗಿ
ಪ್ರಕೃತಿ ತಪವಿರುವಂತೆ
ತೋರುತ್ತಿತ್ತು ||

ಶಾಂತರೀತಿಯೊಳಿರುಳು
ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಉರುಳಿ
ನಾಳಿನ ಶುಭೋದಯವ
ಸಾರುತ್ತಿತ್ತು || *

‘ಮುಗಿಲ ಜೋಗುಳ’
ಹಾಡನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ
ಅಪರ್ಣಾ ನರೇಂದ್ರ
ಅವರು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.
ಅದನ್ನು ಕೇಳಲು
ಇಲ್ಲಿರುವ QR
ಕೋಡ್ ಬಳಸಿ,

'Srinivasa Ramanujan' ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಥೆಯ ಅನುವಾದ

ಕಥೆ

ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಓದಿಗಾಗಿ

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್

ಅನು: ಗಂಗಾಧರ ಕೆ.ಜಿ.

ಧ್ರುವಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಮನೆಯ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಅವಳ ಅಣ್ಣ ಧ್ರುವ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವಳು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡನು.

“ಧ್ರುವಿ, ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ಡಿಸೆಂಬರ್ 22ರಂದು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನ'ವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಕುರಿತು ಒಂದು 'ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯ' ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಏನು ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಣ್ಣ, ನೀನು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ಖಂಡಿತ! ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ನಾಳೆ ಭಾನುವಾರ. ನನಗೆ ಬಿಡುವು ಇದೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊ” ಎಂದು ಧ್ರುವ ಹೇಳಿದ.

ಮರುದಿನ, ಧ್ರುವಿ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಪೆನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದಳು.

“ಒಳಗೆ ಬಾ ಧ್ರುವೀ! ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳು.”

“ವೊದಲಿಗೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳು - ಅವರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ವಿಷಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸು” ಎಂದು ಧ್ರುವಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದಳು.

“ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ರಾಮಾನುಜನ್ ಭಾರತದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಣಿತಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಅವರು ಡಿಸೆಂಬರ್ 22, 1887ರಂದು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಈರೋಡ್ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನ'ವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಅವರ ನೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯ ಗಣಿತವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಧ್ರುವಿಯು, ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ನೋಟುಕ್ನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಳು.

ನಂತರ, “ಈಗ, ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲು
ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವೆ.” ಎಂದಳು.

ಧ್ರುವ ಹೇಳಿದ, “5ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ,
ಅವರನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನ
ಕುಂಭಕೋಣಂನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ
ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರು
ಎಂದಿಗೂ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು
ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಗಣಿತವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ
ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು
ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. 10ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಅವರು
ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂಕಗಳನ್ನು
ಗಳಿಸಿದರು. ನಂತರ ಅವರನ್ನು ಟೌನ್ ಹೈಯರ್
ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅನಂತರ
ಅವರು ಕುಂಭಕೋಣಂನ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ
ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನು ಸಹ ಪಡೆದರು.

“ತಮಾಷೆಯೆಂದರೆ, ಗಣಿತದ

ಮೇಲಿನ ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಗಣಿತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲೂ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರು 11ನೇ ತರಗತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು.

“ಇದರಿಂದ ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಅವರದು ಬಡತನದ ಕುಟುಂಬವಾಗಿತ್ತು. ಗೆಳೆಯರು ಮಾಡಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವು ಅವರ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಉಳಿಸಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಗಣಿತದ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಟುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಗಣಿತದ

ಟ್ರ್ಯಾಪ್ ನ್ ಗಳ ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ, ಮದ್ರಾಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ಟ್ರಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವ ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಗಣಿತ ಪ್ರತಿಭೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರು!” ಎಂದು ಧ್ರುವಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು. ಹಾಗಾದರೆ, “ಗಣಿತ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಏನು?”

“ಅವರು 13ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎಸ್ ಎಲ್ ಲೋನಿ(S L Loney) ಅವರು ಬರೆದ 'ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಟ್ರಿಗೋಮೆಟ್ರಿ'(Advanced Trigonometry) ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. 14ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಅವರು

ಅನೇಕ ಅರ್ಹತಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು.

“ಅವರು 16ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಜಿ ಎಸ್ ಕಾರ್ (G S Carr) ಅವರ ‘ಎ ಸಿನಾಪ್ಸಿಸ್ ಆಫ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ರಿಸಲ್ಟ್ಸ್ ಇನ್ ಪ್ಯೂರ್ ಅಂಡ್ ಅಪ್ಲೈಡ್ ಮ್ಯಾಥಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್’ (A Synopsis of Elementary Results in Pure and Applied Mathematics) ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಇದು 5,000 ಪ್ರಮೇಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿತ್ತು.

ಅವರು ‘ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಔಪಚಾರಿಕ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು’ ಎಂಬುದು ಅವರ ನಿಜವಾದ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಸ್ವ-ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಗಣಿತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದರು.

“ಅಣ್ಣ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿಯಾ?” ಎಂದಳು ಧ್ರುವಿ.

“1913ರಲ್ಲಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಣಿತಜ್ಞ ಜಿ ಹೆಚ್ ಹಾರ್ಡಿ (G H Hardy) ಅವರಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಚಿತವಿಲ್ಲದ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವ ಗುಮಾಸ್ತನಿಂದ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಪತ್ರವು ಬಂದಿತು. ಹತ್ತು ಪುಟಗಳ ಈ ಪತ್ರವು ಸುಮಾರು 120 ಪ್ರಮೇಯಗಳು, ಅಸಮರ್ಪಕ ಸಂಯೋಜನೆಗಳು, ಭಿನ್ನರಾಶಿಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.”

“ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹಾರ್ಡಿ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಇತರ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರು ಅನನ್ಯ ಗಣಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು

ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅವರು ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಮಾರ್ಚ್ 1914ರಲ್ಲಿ, ರಾಮಾನುಜನ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೊರಟರು. 1918ರಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರು ರಾಯಲ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಫೆಲೋ ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು, ಇದು ಗಣಿತ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ರಾಮಾನುಜನ್ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದರು. 33 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, 1920ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 26ರಂದು ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ನಿಧನರಾದರು.

“ಏನ್ ಹೇಳಿದೆ! ಅವರು ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ
ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತರಾ! ಎಂದು ಧ್ರುವಿ
ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು.

“ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಅವರು
ಮಡಿದರು. ಈಗ, ನಿನ್ನ ಯೋಜನಾ
ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು
ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ನಿನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?”
ಎಂದು ಧ್ರುವ ಕೇಳಿದ.

“ಹೌದು. ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ
ಧನ್ಯವಾದಗಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಧ್ರುವಿ ತನ್ನ
ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದಳು.

ಮರುದಿನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ
ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದಳು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 22ರಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆಯ
ಫಲಿತಾಂಶ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಧ್ರುವಿಗೆ ಪ್ರಥಮ

ಸ್ಥಾನ ಬಂದಿತು.

ಅವಳು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್
ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತಳು.
ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಅಣ್ಣ ಧ್ರುವ ಜೊತೆ
ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. *

ಮೂಲ: ಚಂಪಕ

ಮನ ಮಂಥನ

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರು ಗಣಿತವನ್ನು
ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ
ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಫೇಲ್ ಆದರೂ
ಇವರ ಸಾಧನೆ ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ.
ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು?

Srinivasa Ramanujan

Dhruvi had returned from school and was sitting in the garden lost in her thoughts¹. A while later, her older brother Dhruv came there and was surprised to see her sitting alone.

“What are you thinking

ಹೊಸ ಪದಗಳು

1. Thought (ತಾಟ್) – ಯೋಚನೆ
/ ಆಲೋಚನೆ

about, Dhruvi?” he asked.

“To celebrate National Mathematics Day on December 22, we have been asked to work on a project on Srinivasa Ramanujan. I'm trying to think about what I should write. Bhaiya, since you are doing your PhD in Mathematics, can you help me?” she asked.

“Of course! Don't worry. I am free tomorrow, it being a Sunday. Keep your questions ready,” said Dhruv.

The next day, Dhruvi took a book and pen, and went into her brother's room.

“Come in, Dhruvi! Let's begin.”

“Firstly, tell me some general facts² about Shrinivas Ramanujan, his birthplace, his interests, etc.,” requested Dhruvi.

“Srinivasa Ramanujan is one of the greatest mathematicians of India. He was born on December 22, 1887, in Erode in Tamil Nadu. His birthday is celebrated all over India as National Mathematics Day as that was his favourite subject.”

“Noted,” said Dhruvi as she neatly wrote down these details in her notebook. “Now, please tell me about his education.”

ಹೊಸ ಪದಗಳು

2. Facts (ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ಸ್) - ನಿಜ ಘಟನೆಗಳು

Dhruv said, “At the age of 5, he was admitted³ in a primary school at Kumbakonam in Tamil Nadu. But he never liked other subjects and spent most of his time studying Mathematics. At the age of 10, he secured the highest marks in the entire district and was sent to Town Higher Secondary School. He even received a scholarship to study at Government Arts College, Kumbakonam.”

“Funnily his love for Mathematics was also the biggest obstacle⁴ in his education. He loved

ಹೊಸ ಪದಗಳು

3. Admit (ಅಡ್ಮಿಟ್) - ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ
/ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡು

4. Obstacle (ಅಬ್ಸ್ಟಾಕ್ಲ್) - ಅಡಚಣೆ

Math so much that he neglected all other subjects. Even while attending the classes of other subjects, he would always be solving Math sums. The result was that in his class 11 examinations he failed in every subject except Math and because of this, his scholarship was withheld⁵.”

“This increased the difficulties for his family as they were poor. He lived off the charity⁶ of friends, filling notebooks with his mathematical discoveries. He also started taking Math tuitions and

ಹೊಸ ಪದಗಳು

5. Withheld (ವಿಶ್‌ಹೆಲ್ಡ್)

- ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ

6. Charity (ಚ್ಯಾರಿಟಿ) - ದತ್ತಿ / ದಾನ

doing accounting⁷ work for the Madras Port Trust.”

“So even though he was a math genius⁸ he failed in other subjects!” exclaimed Dhruvi. “What was his contribution to the world of Maths?”

“At the age of 13, he mastered a book on Advanced Trigonometry written by London University's Professor S L Loney. By that time, he had already discovered⁹ theorems on his own.

ಹೊಸ ಪದಗಳು

7. Accountant (ಅಕೌಂಟಂಟ್) - ಲೆಕ್ಕಿಗ

/ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವ ಗುಮಾಸ್ತ

8. Genius (ಜೀನಿಯಸ್) - ಅಸಾಧಾರಣ

ಪ್ರತಿಭೆ

9. Discover (ಡಿಸ್ಕವರ್) - ಕಂಡುಹಿಡಿ

By the age of 14, he had received many merit¹⁰ certificates and awards.”

“When he was 16, he studied G S Carr's A Synopsis of Elementary Results in Pure and Applied Mathematics in detail. The book was a collection of 5,000 theorems¹¹.

He created formulae¹² on his own and his true achievement was that he did so, without any formal training in Mathematics. He was a self-taught mathematician.”

ಹೊಸ ಪದಗಳು

10. Merit (ಮೆರಿಟ್) - ಅರ್ಹತೆ

11. Theorem (ತೀಯೋರೆಮ್) - ಪ್ರಮೇಯ

12. Formula (ಫಾರ್ಮ್ಯೂಲಾ) - ಸೂತ್ರ

“Bhaiya, can you tell me anything else about him?” asked Dhruvi.

“In 1913, English mathematician, G H Hardy received a strange¹³ letter from an unknown accountant in Madras, India. The ten-page letter contained about 120 theorems, improper integrals¹⁴, fractions¹⁵ and so much more.”

“Professor Hardy who could not understand them completely, but

ಹೊಸ ಪದಗಳು

13. **Strange** (ಸ್ಟ್ರೇಂಜ್) – ಅಪರಿಚಿತ

14. **Integral** (ಇಂಟಿಗ್ರಲ್) – ಸಮಗ್ರ
/ಸಂಪೂರ್ಣ

15. **Fractions** (ಫ್ರ್ಯಾಕ್ಷನ್) –
ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ/ಭಿನ್ನರಾಶಿ

discussed it with other mathematicians and colleagues, and concluded that Srinivasa Ramanujan was a person of unique¹⁶ mathematical ability. To understand his work thoroughly, he invited Ramanujan to Cambridge for further research. In March 1914, Ramanujan boarded a steamer for England. In 1918, Srinivasa Ramanujan was elected as a Fellow of the Royal Society, an award given to individuals for their contribution in the field of maths and science.”

“Ramanujan stayed in England for five years and did

ಹೊಸ ಪದಗಳು

16. Unique (ಯುನೀಕ್) – ಅಪೂರ್ವ

/ಅದ್ವಿತೀಯ/ಅಸಾಧಾರಣ

research¹⁷. On April 26, 1920, he died at the age of 33 due to ailing health.”

“What! He died at such an early age!” exclaimed Dhruvi.

“Unfortunately, he did. Now, will you be able to compile¹⁸ all this information for your project?” asked Dhruv.

“Yes, I will. Thank you very much,” said Dhruvi and went back to her room. She submitted her project in school the next day.

ಹೊಸ ಪದಗಳು

17. Research (ರೀಸರ್ಚ್) – ಸಂಶೋಧನೆ

18. Compile (ಕಂಪೈಲ್) – ಸಂಕಲಿಸು

/ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

On December 22, the result of the competition was announced and Dhruvi won first place.

She also learnt many more things about Srinivasa Ramanujan and then discussed these too with Dhruv Bhaiya. *

ಮೂಲ: www.champak.in

‘ಧ್ವನಿ’ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ

ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಹಿತಿ:

ಧ್ವನಿ

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ

76, ‘ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ’

3ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ,

ಶಿವಗಿರಿ,

ಧಾರವಾಡ 580 007

ಮೊ: 998 666 1055

dhwanitrust@gmail.com

www.dhwanitrust.org

ಗಮನಿಸಿ :

ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಕೇವಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಧ್ವನಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೇ ವಾಣಿಜ್ಯ

ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪುನರ್ಮುದ್ರಿಸುವುದಾಗಲೀ, ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ ನಿಷಿದ್ಧ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ

ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪಾಲಕರು, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇದನ್ನು

ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಾದರೆ ಧ್ವನಿ ಶೈ.ಸಂ.ಕೇಂದ್ರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ.